

การวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการของนิสิตคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Participation of Teaching Management in Epidemiology Nutrition Course Students, Faculty of Public Health, Mahasarakham University

สุนิรัตน์ ยั่งยืน¹, ธิดารัตน์ สมดี², อุดมศักดิ์ มหาวิวัฒน์³

Suneerat Yangyuen¹, Thidarat Somdee², Udomsak Mahaweerawat³

Received: 15 May 2015; Accepted: 7 August 2015

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการ ของนิสิตคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการ ประจำปีการศึกษา 2/2556 จำนวน 50 คน เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การประชุมด้วยกระบวนการ AIC (Appreciation Influence Control) และการใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.0 ส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุด ในประเด็น มีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 52.0 ได้ร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 50.0 ร่วมแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 48.0 ร่วมวางแผนวิธีการสอนหน้าชั้นเรียน ร้อยละ 46.0 และนิสิตมีความพอใจมากที่สุด ในประเด็น เนื้อหาวิชาสามารถนำไปประยุกต์กับสถานการณ์จริงได้ ร้อยละ 54.0 นิสิตได้แสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 54.0 การนำเสนองานหน้าชั้นเรียนทำให้นิสิตกล้าแสดงออก ร้อยละ 52.0 มีการเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริงหรือประสบการณ์ของนิสิต ร้อยละ 50.0 การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน เป็นธรรม ร้อยละ 44.0 มีการกระตุ้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ร้อยละ 42.0

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การมีส่วนร่วม และความพึงพอใจของนิสิต ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการ ทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตในรายวิชาอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญที่นำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตอย่างแท้จริงได้

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม วิทยาการระบาดโภชนาการ

Abstract

This participatory action research aimed to investigate the expectation and satisfaction of teaching management in an epidemiology nutrition course. The fifty study subjects were students enrolled in an epidemiology nutrition course. The data were collected by both quantitative and qualitative methods including interview, participant observation, meeting with AIC (Appreciation Influence Control), and structured questionnaires. Descriptive statistics such as frequency and percentage were used for data analysis.

^{1,2} Assistant Professor, Faculty of Public Health Mahasarakham University

³ Associate Professor, Faculty of Public Health Mahasarakham University

^{1,2} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ³ รองศาสตราจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Corresponding author : Suneerat Yangyuen. Faculty of Public Health, Mahasarakham University

The results showed that most of the students were female (92.0%), with a mean age of 21 years. The study of participation in teaching management of epidemiology nutrition course found that the highest participation levels were production of teaching media (52.0%) offering teaching technique (50.0%) how to improve the teaching process (48.0%) and class presentation plan (46.0%). In satisfaction toward the teaching method, such as the highest satisfaction level were the issues that can be applied for real situations (54.0%) creative idea in the production of teaching media (54.0%), the class presentation assertive behavior (52.0%), link the knowledge to actual situations and student's experiences (50.0%), fair and clear for evaluation (44.0%) and learning participation (42.0%).

Conclusion: The student participation and satisfaction in the learning management of epidemiology nutrition course encouraged the discovery of better and appropriate lessons. The continuance of conducting related research in other courses to get more important information is also encouraged.

Keywords : Participation, Nutrition Epidemiology

บทนำ

การพัฒนาทักษะวิชาชีพทางด้านโภชนาการให้แก่บัณฑิต เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารและการได้รับสารพิษ การจัดโภชนาการให้ถูกต้องตามมาตรฐานเหมาะสมกับกลุ่มอายุและภาวะความต้องการของบุคคล หรือผู้ป่วย ซึ่งการส่งเสริมภาวะโภชนาการที่เหมาะสมจะช่วยให้การรักษาได้ผลดีขึ้นช่วยให้ฟื้นสภาพได้เร็ว ดังนั้น คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงได้เปิดสอนวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการ ซึ่งรายละเอียดของวิชานี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดความแม่นยำ และความจำเพาะของอาหารที่บริโภคทางระบาดวิทยา การรับสารอาหารและวิธีการบริโภคที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรค โภชนะปะจจัยและกระบวนการเกิดโรค ระเบียบวิธีและชนิดการศึกษาทางโภชนาการเชิงระบาดวิทยา การกำหนดสิ่งส่งตรวจ พารามิเตอร์ การวิเคราะห์และการแปลความหมาย ซึ่งในปีการศึกษา 2/2555 ที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้รับผิดชอบสอนในรายวิชานี้ และใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยาย และใช้กรณีศึกษาหรือกรณีตัวอย่าง ซึ่งจากการประเมินผลโดยนิสิต¹ พบว่า การบรรยายอย่างเดียวทำให้นิสิตไม่ค่อยสนใจในเนื้อหา เพราะเป็นวิชาที่มีเนื้อหาค่อนข้างยาก และยังขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย อีกทั้งห้องเรียนแออัด แสงสว่างไม่เพียงพอ ทำให้บรรยากาศไม่กระตุ้นการเรียนรู้ของนิสิต จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนในรายวิชานี้ใหม่ โดยเน้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนตามความสนใจ และความต้องการในการเรียนรู้ และได้ลงมือปฏิบัติ

จริงด้วยตนเอง และเนื่องจากวิชานี้เป็นวิชาในกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ของนิสิตสาขาโภชนาการและการจัดการความปลอดภัยในอาหาร ซึ่งจุดมุ่งหมายเพื่อให้บัณฑิตสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานอาชีพในอนาคตได้ และการศึกษาถึงความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชานี้จึงมีความสำคัญด้วย ทั้งนี้ จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดระบบการเรียนการสอนทำให้ผู้สอนนั้นสามารถจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถพัฒนาเทคนิควิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน²

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาวิทยาการระบาด โภชนาการของนิสิต โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจต่อระบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว เพื่อให้ทราบว่าคุณภาพนิสิตมีความพึงพอใจต่อระบบการจัดการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญในการนำมาปรับปรุงเนื้อหา และวิธีการจัดการเรียนการสอน ให้มีความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาวิทยาการระบาด โภชนาการของนิสิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาวิทยาการระบาด โภชนาการของนิสิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) โดยศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน ผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการ ตามหลักสูตรของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2/2556 จำนวน 50 คน ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน 2556 - เมษายน 2557 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากแนวคิดและทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ด้านลักษณะทางประชากร การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน และผ่านการตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างและครอบคลุมเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราซ (Cronbach's coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เท่ากับ 0.70, ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน เท่ากับ 0.72 และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participation observation) ในการดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของนิสิต และการประชุมระดมสมองด้วยกระบวนการ AIC (Appreciation Influence Control) เพื่อระดมความคิดเห็น และหาข้อสรุปเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดและแนวทางการดำเนินการโครงการวิจัยแก่ผู้ร่วมวิจัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามวงจร PAOR โดยเริ่มจากขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน ประกอบด้วย การสร้างเครื่องมือการวิจัย การกำหนดเป้าหมาย และวางแผนการดำเนินการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการ จากผลการประเมินโดยนิสิต และการสัมภาษณ์นิสิต และจัดประชุมด้วยกระบวนการ AIC เพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและความสนใจของผู้เรียน 2) การปฏิบัติการ (action) เป็นการนำแผนการจัดการเรียนการสอน และสื่อที่ทำขึ้นไปใช้ปฏิบัติการ

สอนกับนิสิต 3) ชั้นสังเกต (observation) เป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเกตและบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในขณะดำเนินการศึกษา โดยข้อมูลจะได้รับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจของนิสิตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 4) ชั้นสะท้อนการปฏิบัติ (reflect) เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์และสรุปร่วมกัน โดยการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนิสิต และอาจารย์ผู้สอน เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ในครั้งต่อไป

ผลการศึกษา

นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.0 ส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี และจากการประชุมระดมสมองความคิดเห็นจากนิสิตและอาจารย์ผู้สอน ซึ่งได้ข้อสรุปว่าในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการในปีการศึกษา 2/2556 นี้จะเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้นิสิตเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน และออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนเอง มีการสืบค้นข้อมูล แล้วนำมาจัดทำสื่อการสอนตามเนื้อหาวิชา และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วิทยาการระบาดโภชนาการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเกตการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่กระบวนการวางแผน การสืบค้นเนื้อหา การจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และการนำเสนอเนื้อหาของนิสิตในห้องเรียน โดยการสังเกตรูปแบบการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ปัญหา อุปสรรค และการวางแผนแก้ไขปัญหานั้น นิสิต โดยพบว่า การได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นการกระตุ้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนตามความต้องการของนิสิตเอง ทำให้นิสิตรู้จักวางแผน และวางรูปแบบการจัดการเรียนการสอน นิสิตได้มีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศในการเรียน เช่น การถาม-ตอบ ปัญหาด้วยตนเอง ได้แสดงความคิดเห็น ได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน รู้จักการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำผู้ตาม และการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ทำให้นิสิตกล้าแสดงออก ส่วนการให้นิสิตได้จัดทำสื่อการเรียนการสอนเอง ทำให้นิสิตเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอเนื้อหา การคิด ประดิษฐ์ จัดทำสื่อและเป็นการให้นิสิตได้แสดงความสามารถด้านศิลปะด้วย ซึ่งพบว่าสื่อที่นิสิตจัดทำขึ้นมีความหลากหลายทั้งวิดีโอ หนังสือการ์ตูน แผ่นพับ

ที่คั่นหนังสือ สมุดเล่มเล็ก เป็นต้น และทำให้การเรียนรู้ไม่เคร่งเครียด นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน พบว่า

- การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดในประเด็นที่ว่า ได้ร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 50.0 การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ร้อยละ 42.0 และมีส่วนร่วมมากในประเด็น มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 48.0 การร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 48.0 การร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลของหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 40.0 ตามลำดับ (Table 1)

- การมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดที่สุดในประเด็นที่ว่า ได้ร่วมวางแผนวิธีการสอนหน้าชั้นเรียน ร้อยละ 46.0 และมีส่วนร่วมมากในประเด็น การมีส่วนร่วมในการสืบค้นข้อมูลเนื้อหาของหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 46.0 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้งบประมาณและทรัพยากร ร้อยละ 44.0 มีส่วนร่วมในการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม ร้อยละ 42.0 ได้ร่วมคัดเลือกรูปแบบสื่อที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 38.0 ตามลำดับ (Table 1)

- การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดในประเด็น การมีส่วนร่วมในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ร้อยละ 56.0 มีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 52.0 มีส่วนร่วมในการจัดทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 38.0 และมีส่วนร่วมมากในประเด็น การมีส่วนร่วมในการสรุปเนื้อหาที่จะใช้สอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 48.0 และมีส่วนร่วมในการสรุปผลและจัดทำรายงานการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 38.0 ตามลำดับ (Table 1)

- การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดในประเด็น มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น ร้อยละ 52.0 มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 46.0 และมีส่วนร่วมมากในประเด็น มีทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม ร้อยละ 54.0 มีทักษะในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 48.0 และมีทักษะในการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 44.0 ตามลำดับ (Table 1)

- การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า

นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดในประเด็น ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 48.0 และมีส่วนร่วมมากในประเด็น เคยนำเสนอปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนมาปรึกษาเพื่อนในกลุ่ม ร้อยละ 52.0 มีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของเพื่อนร่วมห้อง ร้อยละ 46.0 มีส่วนร่วมในการทดสอบก่อนและหลังเรียนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายของเพื่อนร่วมห้อง ร้อยละ 44.0 มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 40.0 ตามลำดับ (Table 1)

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วิทยาการระบาด โภชนาการ

จากการศึกษาพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชา วิทยาการระบาด โภชนาการ ดังต่อไปนี้

- ด้านเนื้อหาวิชา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากในประเด็น เนื้อหาที่มีความทันสมัย น่าสนใจ ร้อยละ 56.0 เนื้อหาวิชาสามารถนำไปประยุกต์กับสถานการณ์จริงได้ ร้อยละ 54.0 เนื้อหาวิชาตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ร้อยละ 52.0 และการเรียงลำดับเนื้อหาของเรียนทำให้ง่ายต่อการเข้าใจ ร้อยละ 42.0 ตามลำดับ (Table 2)

- ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากที่สุดในประเด็น ส่งเสริมให้นิสิตค้นคว้าหาคำตอบและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองและเป็นกลุ่ม ร้อยละ 50.0 มีการกระตุ้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ร้อยละ 42.0 และมีความพอใจมากในประเด็น มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ร้อยละ 62.0 นิสิตได้รู้จักการทำงานเป็นทีม ร้อยละ 50.0 มีการตั้งคำถามให้นิสิตเกิดความคิดสร้างสรรค์ ร้อยละ 46.0 ตามลำดับ (Table 2)

- ด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากที่สุดในประเด็น มีการเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริงหรือประสบการณ์ของนิสิต ร้อยละ 50.0 อาจารย์มีการสรุปเนื้อหา สาระ สำคัญในแต่ละบททำให้ง่ายต่อการทบทวนเนื้อหาของนิสิต ร้อยละ 48.0 และมีความพอใจมากในประเด็น อาจารย์มีความพร้อมในการสอน ร้อยละ 50.0 อาจารย์มีความพร้อมในการให้คำปรึกษาด้านการเรียนแก่นิสิต ร้อยละ 44.0 และเปิดโอกาสให้นิสิตสามารถแสดงความคิดเห็นหรือซักถามปัญหา ร้อยละ 42.0 ตามลำดับ

- ด้านสภาพทั่วไปและสิ่งแวดล้อมในการเรียน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากที่สุดในประเด็น การนำเสนอหน้าชั้นเรียนทำให้นิสิตกล้าแสดงออก ร้อยละ 52.0

บรรยากาศในห้องเรียนเป็นกันเอง สนุกสนาน กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียน ร้อยละ 42.0 และมีความพอใจมากในประเด็น นิสิตได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันทำให้รู้จักกันมากขึ้น ร้อยละ 44.0 นิสิตได้มีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศในการเรียน เช่นการถาม-ตอบ ปัญหาด้วยตนเอง การแสดงความคิดเห็น เป็นต้น ร้อยละ 38.0 ตามลำดับ (Table 2)

- ด้านเอกสารประกอบการสอนและสื่อการสอน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากในประเด็น นิสิตได้แสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 54.0 สื่อ อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ใช้งานได้ยังมีประสิทธิภาพ

ร้อยละ 48.0 เอกสารประกอบการสอนมีความต่อเนื่องและครอบคลุมเนื้อหาการเรียนการสอน ร้อยละ 46.0 ตามลำดับ (Table 2)

- ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากที่สุดในประเด็น การวัดและประเมินผลมีความชัดเจนเป็นธรรม ร้อยละ 44.0 และมีความพอใจมากในประเด็น การวัดและประเมินผลใช้วิธีที่หลากหลาย ร้อยละ 52.0 มีการชี้แจงรายละเอียดวิธีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ร้อยละ 46.0 และมีการแจ้งขอบเขตเนื้อหาวิชาที่จะสอบให้นิสิตทราบ ร้อยละ 46.0 ตามลำดับ (Table 2)

Table 1 Participation of teaching management in epidemiology nutrition course

Information	Participate level (percentage)				
	highest	high	moderate	low	least
participation in problem analysis					
1. Participate in critical thinking the aim of teaching management on the assigned topic.	34.0	48.0	16.0	2.0	0.0
2. Involved in analyzing the pattern of teaching management to meet real student inquiry.	42.0	30.0	20.0	8.0	0.0
3. Feedback of teaching management on the assigned topic.	50.0	28.0	22.0	0.0	0.0
4. Involved in analyzing the pattern of teaching media on the assigned topic.	38.0	48.0	14.0	0.0	0.0
5. Shared ideas about the source of the assigned topic.	36.0	40.0	24.0	0.0	0.0
Involvement in planning					
6. Planning of teaching management.	46.0	32.0	20.0	2.0	0.0
7. Involved in choosing the pattern of teaching media on the assigned topic.	30.0	38.0	28.0	4.0	0.0
8. Participation in content searching of the assigned topic.	42.0	46.0	12.0	0.0	0.0
9. Involved in planning, budget and resources.	32.0	44.0	20.0	4.0	0.0
10. Participate in allocation of duties of the group members.	34.0	42.0	22.0	2.0	0.0
Participation in management					
11. Involved in the preparation of teaching media on the assigned topic.	52.0	38.0	10.0	0.0	0.0
12. Participate in a presentation on class.	56.0	36.0	8.0	0.0	0.0
13. Involved in the preparation of a pre-test and post on the assigned topic.	38.0	30.0	20.0	12.0	0.0
14. Involved in content conclusion on the assigned topic.	36.0	48.0	16.0	0.0	0.0
15. Involved in summarizing and reporting of teaching management.	34.0	38.0	24.0	4.0	0.0
Participation in benefits					
16. More assertive.	52.0	34.0	14.0	0.0	0.0
17. Good skill of information searching.	42.0	48.0	10.0	0.0	0.0

Table 1 Participation of teaching management in epidemiology nutrition course (cont.)

Information	Participate level (percentage)				
	highest	high	moderate	low	least
18. Group work skill.	38.0	54.0	8.0	0.0	0.0
19. Creative in preparing teaching media.	46.0	36.0	18.0	0.0	0.0
20. More critical thinking.	36.0	44.0	16.0	4.0	0.0
21. Comment of how to improve the process of teaching management on the assigned topic.	48.0	32.0	20.0	0.0	0.0
22. Ever consult the obstacles encountered of teaching management with friends.	34.0	52.0	14.0	0.0	0.0
23. Involved in determining how to evaluate learning on the assigned topic.	38.0	40.0	22.0	0.0	0.0
24. Involved in assessing satisfaction with teaching management of classmates.	34.0	46.0	16.0	4.0	0.0
25. Involved in pre-test and post-test of classmates on the assigned topic.	30.0	44.0	22.0	4.0	0.0

Table 2 Satisfaction of teaching management in epidemiology nutrition course

Information	Satisfied level (percentage)				
	highest	high	moderate	low	least
Content					
1. The issue of daily living application.	36.0	54.0	10.0	0.0	0.0
2. The contents are consistent with learning objective.	32.0	52.0	16.0	0.0	0.0
3. Sequence of contents are easy to understand.	30.0	42.0	28.0	0.0	0.0
4. Contents are interesting and up to date.	24.0	56.0	20.0	0.0	0.0
Teaching activities					
5. Student center activities	30.0	62.0	8.0	0.0	0.0
6. Know how to teamwork.	40.0	50.0	10.0	0.0	0.0
7. Encourage students to participate in learning	42.0	40.0	18.0	0.0	0.0
8. The questions are creativity.	34.0	46.0	20.0	0.0	0.0
9. Encourage students to search answer and solve problems by himself.	50.0	36.0	14.0	0.0	0.0
Instructors characteristics					
10. Instructors are ready to teach.	42.0	50.0	8.0	0.0	0.0
11. Linking the knowledge and real situation or experience of students.	50.0	34.0	16.0	0.0	0.0
12. Opportunity for students to be able to comment or ask questions.	38.0	42.0	20.0	0.0	0.0
13. Instructors are available to provide counseling to students.	40.0	44.0	16.0	0.0	0.0
14. Instructors summarizes the essence of each chapter that easy to content review.	48.0	46.0	6.0	0.0	0.0

Information	Satisfied level (percentage)				
	highest	high	moderate	low	least
General learning environment					
15. Atmosphere in the classroom to stimulate interest in learning.	42.0	36.0	22.0	0.0	0.0
16. Students are interacting with each other.	38.0	44.0	18.0	0.0	0.0
17. Student involved in creating an atmosphere for learning.	34.0	38.0	28.0	0.0	0.0
18. Presentation on class make more assertive.	52.0	48.0	0.0	0.0	0.0
Documentation of teaching materials					
19. Media, audio-visual equipment are effective.	38.0	48.0	14.0	0.0	0.0
20. Creative in preparing teaching media.	42.0	54.0	4.0	0.0	0.0
21. teaching documents are serial and cover of content.	36.0	46.0	18.0	0.0	0.0
Evaluation					
22. Multiple method of evaluation.	32.0	52.0	16.0	0.0	0.0
23. Explanation of how to evaluation.	36.0	46.0	18.0	0.0	0.0
24. The evaluations are clarity and fair.	44.0	36.0	20.0	0.0	0.0
25. Explanation of scope of content.	38.0	46.0	16.0	0.0	0.0

วิจารณ์และสรุปผล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้นิสิตเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดในการประเมินที่ว่า ได้ร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 50.0 การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ร้อยละ 42.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อุดมศักดิ์ มหาวิวัฒน์ และคณะ³ ได้ศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรูปแบบต่างๆของนิสิตที่เรียนวิชาเพศศึกษาและการเตรียมตัวเข้าสู่ชีวิตครอบครัว พบว่านิสิตมีความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้เกิดการกระตุ้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ในระดับดี ร้อยละ 39 และ ดีมาก ร้อยละ 35 และการศึกษาของอุดมศักดิ์ มหาวิวัฒน์, สุณีรัตน์ ยั่งยืน และธิดาวรัตน์ สมดี⁴ ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รายวิชาอนามัยครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในวิชาอนามัยครอบครัว ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนมากขึ้น เช่น มีการถามตอบในชั้นเรียนมากขึ้น การซักถามอาจารย์ มีความ

กระตือรือร้นในการเรียน โดยนิสิตมีความเห็นว่าการเรียนการสอนแบบนี้มีกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย กระตุ้นความสนใจของนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไตรตรีย์ แพ้น้อย และคณะ⁵ และ ฤทัยชนนี สิทธิชัย และคณะ⁶ พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักเรียนมีทักษะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ ทั้งนี้เพราะนิสิตมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนจากอาจารย์ผู้สอนที่ได้ถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์ตรง มีการยกตัวอย่างประกอบ มีการนำเสนอหน้าชั้นเรียน มีการจัดกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นการสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเอง ดังนั้นจึงทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์มากยิ่งขึ้น สามารถนำมาพัฒนาการเรียนของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดในการประเมินที่ว่า ได้ร่วมวางแผนวิธีการสอนหน้าชั้นเรียน ร้อยละ 46.0 และมีส่วนร่วมมากในการประเมิน การมีส่วนร่วมในการสืบค้นข้อมูลเนื้อหาของหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 46.0 ได้ร่วมคัดเลือกรูปแบบสื่อที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 38.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อนุศาสตร์ อาภากรโร⁷ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสอนศีลธรรมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่ามีส่วนร่วมระดับมากในการประเมิน มีการเลือกใช้วิธีการสอน

แบบต่างๆ ได้เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.90) การเลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.88) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการศึกษาคั้งนี้ นิสิตกล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการนี้ “อาจารย์ให้คิดออกแบบวิธีการนำเสนอหน้าชั้นเรียนเอง ทำให้เราได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์”

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดในประเด็น การมีส่วนร่วมในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ร้อยละ 56.0 มีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 52.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุณีรัตน์ ยั่งยืน และ ธิดารัตน์ สมดี^๖ ได้ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการบริโภคในชีวิตประจำวัน ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า การจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ทำให้นิสิตได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 48.0 และการศึกษาของวรรณิ ศิริวิสัย และ อรพิน สว่างวัฒนเศรษฐ์^๗ ได้ศึกษาการประเมินผลโครงการออกแบบการเรียนการสอนวิชาแนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎีและกระบวนการพยาบาล ที่มีกระบวนการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าการสรุปการเรียนรู้โดยการนำเสนอหน้าชั้นเรียน เป็นการทบทวนบทเรียนว่าควรนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพอ่างไร ทำให้เห็นข้อผิดพลาดในผลงานของกลุ่มและแนวทางในการพัฒนา ช่วยให้เข้าใจมากขึ้น และทำให้นิสิตมีความกล้าแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการศึกษาคั้งนี้ นิสิตกล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการนี้ “อาจารย์ให้ทำสื่อมานำเสนอเอง ทำให้มีอิสระในการคิดสร้างสรรค์ว่าผลิตสื่อสำหรับนำเสนอในรูปแบบไหน” “ได้ทำสื่อการเรียนการสอนเอง ทำให้รู้สึกสนุกสนาน เป็นการแสดงความสามารถของตนเองอีกด้านหนึ่งในการคิดแบบสร้างสรรค์ ”

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดในประเด็น มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น ร้อยละ 52.0 มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 46.0 และมีส่วนร่วมมากที่สุดในประเด็น มีทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม ร้อยละ 54.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวรรณิ ศิริวิสัย และ อรพิน สว่างวัฒนเศรษฐ์^๗ พบว่า จากการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ทำให้นิสิตส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น (คะแนนเฉลี่ย 4.38) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (คะแนนเฉลี่ย 4.22) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม (คะแนนเฉลี่ย 4.32) และการศึกษาของ

สุณีรัตน์ ยั่งยืน และ ธิดารัตน์ สมดี^๖ พบว่า นิสิตมีความพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการบริโภคในชีวิตประจำวันในระดับมาก เนื่องจากมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ร้อยละ 52.0 ทั้งนี้การจัดการเรียนรูปแบบดังกล่าว ทำให้นิสิตได้รู้จักการทำงานเป็นทีม ร้อยละ 40.5 และการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ทำให้นิสิตกล้าแสดงออก ร้อยละ 46.0 ซึ่งสอดคล้องกับผลการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการศึกษาคั้งนี้ นิสิตกล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการนี้ “ได้มีการนำเสนอหน้าชั้นเรียนด้วย ทำให้กล้าแสดงออก ไม่อาย” “การทำงานเป็นกลุ่มทำให้รู้จักการแบ่งงานกันทำ”

การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากที่สุดในประเด็น ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ร้อยละ 48.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอนุศาสตร์ อากาศโร^๗ พบว่าพระสอนศีลธรรมมีส่วนร่วมระดับมากในประเด็น นำผลการสอบที่ได้จากการวัดและประเมินผลใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้การจัดการเรียนการสอนดียิ่งขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.72)

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาการระบาดโภชนาการ

ด้านเนื้อหาวิชา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากในประเด็น เนื้อหามีความทันสมัย น่าสนใจ ร้อยละ 56.0 เนื้อหาวิชาสามารถนำไปประยุกต์กับสถานการณ์จริงได้ ร้อยละ 54.0 เนื้อหาวิชาตรงกับวัตถุประสงค์การเรียน ร้อยละ 52.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร ย่านเดิม^{๑๐} ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในระดับมาก คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอนในประเด็น มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงกับความสนใจของนักศึกษา กระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และการศึกษาของอุดมศักดิ์ มหาวิวัฒน์ และคณะ^๓ พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนมากขึ้น ซึ่งการนำเสนอหน้าชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและนำไปปรับใช้กับสถานการณ์จริงได้

ด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากที่สุดในประเด็น มีการเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริงหรือประสบการณ์ของนิสิต ร้อยละ 50.0 และมีความพอใจ

มากในประเด็น อาจารย์มีความพร้อมในการสอน ร้อยละ 50.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชลนกก มันทะนา และคณะ¹¹ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่ออาจารย์อยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ความสามารถในการถ่ายทอด, การสอนที่กระตุ้นให้คิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา และการศึกษาของ วรพจน์ บุษราคัมวดี¹² ได้ศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการแพทย์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ พบว่า ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอน พบว่า อยู่ในระดับมาก ในประเด็นผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาและมีความสามารถเป็นที่ยอมรับ

ด้านสภาพทั่วไปและสิ่งแวดล้อมในการเรียน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากที่สุดที่สุดในประเด็น การนำเสนองานหน้าชั้นเรียนทำให้นิสิตกล้าแสดงออก ร้อยละ 52.0 บรรยากาศในห้องเรียนเป็นกันเอง สนุกสนาน กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียน ร้อยละ 42.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร ยานเดิม¹⁰ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในระดับมาก คือส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีม และให้ออกาสให้นักศึกษาอธิบายสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ และการศึกษาของ วรพจน์ บุษราคัมวดี¹² พบว่า ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ในประเด็น การมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมของนักศึกษาในการคิดและสร้างสรรค์ผลงาน กล้าแสดงออก เปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถซักถามหรือโต้ตอบได้ในขณะเรียน ด้านเอกสารประกอบการสอนและสื่อการสอน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากที่สุดในประเด็น นิสิตได้แสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 54.0 สื่ออุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 48.0 เอกสารประกอบการสอนมีความต่อเนื่องและครอบคลุมเนื้อหาการเรียนการสอน ร้อยละ 46.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สาลีณี จงใจสุธรรม¹³ พบว่า นักศึกษาบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนในระดับมาก ในประเด็นเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนมีความชัดเจนและเหมาะสม อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัยและการศึกษาของชลนกก มันทะนา และคณะ¹¹ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่ออุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอน ตำรา ที่ชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา และสื่อ อุปกรณ์การสอน และห้องเรียนที่มีความเพียงพอและทันสมัย

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พอใจมากที่สุดในประเด็น การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน

เป็นธรรมชาติ ร้อยละ 44.0 และมีความพอใจมากที่สุดในประเด็น การวัดและประเมินผลใช้วิธีที่หลากหลาย ร้อยละ 52.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรพจน์ บุษราคัมวดี¹² พบว่า ความพึงพอใจของบัณฑิตด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากในประเด็น มีระบบการวัดประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและโปร่งใส ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่มีระบบและเป็นธรรมชาติ และการศึกษาของ ศิริพร ยานเดิม¹⁰ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก ในประเด็นมีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน มีการแจ้งการให้คะแนนในแต่ละกิจกรรมที่ชัดเจน และพอใจระดับปานกลางในประเด็นมีการวัดและการประเมินผลหลายวิธี

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่านิสิตได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน วางแผนการสอน การจัดทำสื่อประกอบการเรียน ทำให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ในการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างอิสระ ทำให้ได้สื่อการสอนที่หลากหลาย และทันสมัย นอกจากนี้ ยังได้เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้รูปแบบในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้นิสิตสามารถแสดงความคิดเห็น หรือซักถามปัญหา มีการนำเสนองานหน้าชั้นเรียน มีการจัดกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ดังนั้นอาจจะนำวิธีการดังกล่าวไปใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้ และควรมีการศึกษาทัศนคติและมุมมองของนิสิตในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาอื่น ๆ หรือในหลักสูตรอื่น ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน หรือการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตอย่างแท้จริงได้

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สนับสนุนทุนในการวิจัยครั้งนี้ จากงบประมาณเงินรายได้ประจำปี พ.ศ.2556 และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกคน ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. กองทะเบียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ผลการประเมินอาจารย์โดยนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2555.
2. ธีระวุฒิ กิตติศิลาวัณย์. ความคาดหวังและความพึงพอใจ

- ของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ. สถาบันสอนภาษาต่างประเทศ สมาคม YMCA เชียงใหม่. [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ]. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2546.
3. อุดมศักดิ์ มหาวิวัฒน์, สุณีรัตน์ ยั่งยืน, ธิติรัตน์ สมดี, สุวิมล สังฆะมณี, ขวัญใจ สุกรนันท์,จินดาวลัย วิบูลย์ อภัย และคณะ. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรูปแบบต่างๆของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาสารคาม 2552; 28(3): 337-45.
 4. อุดมศักดิ์ มหาวิวัฒน์, สุณีรัตน์ ยั่งยืน และ ธิติรัตน์ สมดี. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รายวิชานามัยครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2554.
 5. ไตรตรีย์ แพน้อย, มารุต คำชะอำ และปราณี ทองคำ. ผลของกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิของนักศึกษาพยาบาล.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 2550; 18(1): 53-67.
 6. กุทัยชนนี สิทธิชัย, อัจฉรา ธรรมภรณ์ และชิตชนก เชิงเขาว์. ผลของการสอนโดยใช้กิจกรรมที่เน้นงานปฏิบัติและวิธีการเสริมแรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 2548; 16(1): 1-15.
 7. อนุศาสตร์ อาภากรโ. การมีส่วนร่วมของพระสอนศีลธรรมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองแคว จังหวัดสระบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ]. ปทุมธานี: บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; 2555.
 8. สุณีรัตน์ ยั่งยืน และ ธิติรัตน์ สมดี. ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการบริโภคในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาสารคาม 2556; 32(3): 275-285.
 9. วรณี ศรีวิลัย และ อรพิน สว่างวัฒนเศรษฐ์. การประเมินผลโครงการออกแบบการเรียนการสอนวิชาแนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎีและกระบวนการพยาบาล. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี 2554; 22(1): 1-12.
 10. ศิริพร ย่านเดิม. การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; 2549.
 11. ชลนกก มั่นทะนา และคณะ. ความพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรเวชกิจฉุกเฉิน รุ่นที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร วิทยาลัยบรมราชชนนี เชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยาลัยบรมราชชนนีเชียงใหม่; 2551.
 12. วรพจน์ บุษราคัมวดี. ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณ ในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณ; 2546.
 13. สาลินี จงใจสุธรรม. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 2553; 29(2): 25-33.